

การปรับตัวของชาวนารุ่นใหม่สู่ผู้ประกอบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว :
ศักยภาพและความเสี่ยง

กรณีศึกษาชาวนาตำบลนางลือ จังหวัดชัยนาท

เปรียบเทียบปริมาณผลผลิต ราคาที่ขายได้ และรายได้สุทธิต่อไร่ระหว่างการทำนาขาย เมล็ดพันธุ์ข้าวกับการทำนาขายข้าวเปลือก ต.นางลือ ปีการผลิต 2557/2558

รอบที่	ช่วงเวลา	ปริมาณผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่	การทำนาขายเมล็ดพันธุ์ข้าว			การทำนาขายข้าวเปลือก		
			ราคาเมล็ดพันธุ์ ข้าวที่ชาวนาขาย ได้ต่อตัน (ความชื้น 20- 25%)	ต้นทุนการผลิต เฉลี่ยต่อไร่	รายได้สุทธิหลัง หักรายจ่ายต่อไร่	ราคาข้าวเปลือก ที่ชาวนาขายได้ ต่อตัน(ความชื้น 20-25%)	ต้นทุนการ ผลิตเฉลี่ยต่อ ไร่	รายได้สุทธิหลัง หักรายจ่ายต่อไร่
1	พ.ย.57-มี.ค.58	1,000 กก./ไร่	11,000 บาท/ตัน	5,225 บาท/ไร่	5,775 บาท/ไร่	9,000 บาท/ตัน	3,725บาท/ไร่	5,275 บาท/ไร่
2	เม.ย.58-ก.ค.58	1,300 กก./ไร่	9,000 บาท/ตัน	5,225 บาท/ไร่	6,475 บาท/ไร่	7,000 บาท/ตัน	3,725บาท/ไร่	5,375 บาท/ไร่
3	ส.ค.58-พ.ย.58	800 กก./ไร่	8,000 บาท/ตัน	5,225 บาท/ไร่	1,175 บาท/ไร่	6,000 บาท/ตัน	3,725บาท/ไร่	1,075 บาท/ไร่
	เฉลี่ยรวม 3 รอบ	1,333.33 กก./ไร่	9,333.33บาท/ ตัน	5,225 บาท/ไร่	4,475 บาท/ไร่	7,000 บาท/ตัน	3,725บาท/ไร่	3,908.33บาท/ไร่

ที่มา: การประชุมกลุ่มย่อยชาวนา ต.นางลือ 20 ธันวาคม 2559

ศักยภาพของชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

1. ชาวนามีองค์ความรู้และประสบการณ์ในการทำนาผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยายและชั้นพันธุ์จำหน่ายที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดี
2. การทำนาผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวช่วยยกระดับรายได้เฉลี่ยของชาวนาสูงกว่ารายได้เฉลี่ยของชาวนาขายข้าวเปลือก ประมาณ 3 เท่า ราคาเมล็ดพันธุ์ข้าวเกี่ยวสดที่ขายได้สูงขึ้นต่อตันร้อยละ 25 หรือ 2 บาทต่อกิโลกรัม
3. ชาวนาสามารถพัฒนาช่องทางการตลาด การรักษาคุณภาพและมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าวจนเป็นที่ยอมรับจากชาวนาและผู้ประกอบการอย่างกว้างขวางและยาวนาน
4. ชาวนามีการรวมกลุ่มความร่วมมือด้านการผลิตและการตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าวครบวงจร และเป็นความสัมพันธ์หลายระดับ

ความเสี่ยงและข้อจำกัดของชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

1. ความเสี่ยงและความเปราะบางทางสภาพภูมิอากาศและระบบนิเวศ
2. ความเสี่ยงความเปราะบางจากกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในปริมาณสูง
3. ความเสี่ยงและความเปราะบางจากสถานการณ์ราคาข้าวตกต่ำ
4. ความเสี่ยงและความเปราะบางจากนโยบายรัฐ ได้แก่ นโยบายงดเว้นการทำนาปรัง นโยบายส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

ข้อเสนอการพัฒนาศักยภาพชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์

1. ควรมีการหนุนเสริมศักยภาพการปรับตัวของชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จากภาวะความเสี่ยงด้านสภาพอากาศและระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลง เช่น การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว รวมถึงกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพอากาศและระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลง หรือมีข้อจำกัดเรื่องน้ำ
2. ควรมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวนาปรังเขตชลประทานภาคกลางในระดับไร่นาเกษตรกร ที่ตอบสนองต่อกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม ด้านทานโรคแมลง ลดต้นทุนและลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
3. ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ให้กับกลุ่มชาวนารุ่นใหม่และเกษตรกรแบบครบวงจร ตั้งแต่ขั้นพันธุ์คัด ขั้นพันธุ์หลัก ขั้นพันธุ์ขยาย และขั้นพันธุ์จำหน่าย ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ศักยภาพการพึ่งพาตนเองด้านการผลิตและการตลาดของชาวนาแบบครบวงจร
4. ควรมีการหนุนเสริมศักยภาพเพื่อยกระดับรายได้ชาวนาผู้ผลิตข้าวเปลือก และชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสู่ผู้ประกอบการ ด้วยแนวทางความร่วมมือการผลิตและการตลาดข้าวแนวใหม่ ครบวงจร และหลากหลายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงจากสถานการณ์ราคาข้าวตกต่ำและตลาดที่แคบลง เช่น การรวมกลุ่มชาวนาเพื่อทำการตลาดข้าวเปลือกแห้ง เมล็ดพันธุ์ข้าวแห้ง หรือข้าวคุณลักษณะเฉพาะ เป็นต้น

หมู่บ้านผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
ต. นางลือ ต. ท่าชัย

กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลนางลือ-ท่าชัย 1 กิโลเมตร
087-8513192

บ้าน
การค้า
เมล็ด
พันธุ์
ข้าวปลูก
จังหวัด
ชัยนาท

บ้าน
การค้า
เมล็ด
พันธุ์
ข้าวปลูก
จังหวัด
ชัยนาท

จบการนำเสนอ

วิสาหกิจข้าวปลูก
อำเภอเมืองชัยนาท
087-8513192, 087-0120851